

Praksa Evropskog suda za ljudska prava od 12. do 23. januara 2026. godine¹

[SIC - Sociedade Independente de Comunicação, S.A protiv Portugala \(br. 2\) \(br. 2746/21\), 13.1.2026. godine](#)

Nema povrede člana 10. Ek

Podnosilac predstavke je SIC - Sociedade Independente de Comunicação, S.A., portugalsko preduzeće sa sjedištem u Oeirasu (Portugal).

Predmet se odnosi na presudu protiv podnosioca predstavke donesenu u postupku koji su protiv njega pokrenule dvije osobe, M.G. i M.C. Ove osobe su tvrdile da im je snimak njihove žustre rasprave s komičarem tokom stand-up komedije, koji je emitiran na televiziji i dostupan na internetu bez njihovog izričitog pristanka, nanio štetu. Domaći sudovi su presudili u korist M.G. i M.C. i dosudili im odštetu.

Pozivajući se na član 10. (sloboda izražavanja) Evropske konvencije, podnosilac predstavke se žalio na kršenje svog prava na slobodu izražavanja.

Evropski sud je zaključio da portugalske vlasti nisu prekoračile svoje široko diskreciono pravo prema Evropskoj konvenciji u postizanju ravnoteže između prava podnosioca predstavke na slobodu izražavanja i prava M.G. i M.C. na poštovanje njihovog privatnog života. Konkretno, nije postojao javni interes da se dvije privatne osobe izlože javnosti u potencijalno neugodnom video emitovanju koje bi moglo imati negativan uticaj na njihov profesionalni i lični život.

[Pešić protiv Srbije \(broj 4545/21\), 13.1.2026. godine](#)

Povreda člana 10. Ek

Podnositeljica predstavke je Vesna Pešić, državljanka Srbije. Ona je bivša političarka i dugogodišnja politička aktivistkinja.

Predmet se odnosi na članak koji je objavila u maju 2016. godine na web stranici udruženja građana „Peščanik“, kojem je redovno pisala, kritikujući ministra unutrašnjih poslova N.S. nakon rušenja određenog broja objekata u naselju Savamala u centru Beograda i pritvaranja nekoliko osoba koje su se u to vrijeme nalazile u tom području.

U julu 2016. godine N.S. podnio je građansku tužbu protiv podnositeljice predstavke, udruženja i njegovih glavnih urednika pred Višim sudom u Beogradu, tražeći 200.000 srpskih dinara kao odštetu za navodnu duševnu bol uzrokovanu napadom na njegovu čast i ugled.

Odlukama redovnih sudova podnositeljici predstavke je naloženo da isplati ministru unutrašnjih poslova 150 000 dinara i troškove postupka. U obrazloženju odluke redovni sud je naglasio da „nisu svi načini prenošenja ideja i mišljenja obuhvaćeni slobodom izražavanja, jer sloboda izražavanja ne može proturječiti vlastitoj svrsi“. Dalje je napomenuo da članak podnositeljice predstavke nije doprinio javnoj debati o predmetnom pitanju niti je nastojao riješiti određeno pitanje; umjesto toga, čini se da je njegova namjera bila isključivo da uvrijedi N.S. Konačno,

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Apelacioni sud je zaključio da, iako su vrijednosni sudovi općenito dozvoljeni, vrijednosni sudovi koji su klevetničke prirode i nisu u javnom interesu su nedopustivi.

Pozivajući se na član 10. (sloboda izražavanja) Konvencije, gđa Pešić tvrdi da je odšteta dosuđena protiv nje u tom građanskom postupku bila neopravdana.

Evropski sud je ocijenio da se članak odnosio na pitanje od javnog interesa, da je N.S. bio visoki državni funkcioner, koji je podložan širem stepenu kritike. Izrazi poput „glup“, „najglupiji“ i „nenadmašna i nepredvidiva ... glupost“ su izneseni provokativno i zajedljivo, koristeći se jezikom koji se može smatrati uvredljivim. Međutim, oni su izražavali subjektivnu procjenu podnositeljice zahtjeva o postupcima i izjavama N.S.-a.

U tom kontekstu, kako je istakao Evropski sud sporni izrazi su bili vrijednosni sudovi, a ne izjave o činjenicama. Njihova namjera nije bila da "bezobzirno ocrne", odnosno da jednostavno uvrijede N.S. Ustvari, kako dalje ističe Evropski sud, podnositeljica predstavke je bila dovoljno pažljiva da osporene izraze stavi u kontekst i objasni ih: uložila je razumnu pažnju da jasno artikulirše zašto, po njenom mišljenju, način na koji je policija postupila u predmetnom slučaju i način na koji je N.S. objasnio očigledan nedostatak policijske reakcije, zaslužuju tako snažnu reakciju s njene strane u javnoj debati.

Evropski sud za ljudska prava je dalje ocijenio da nacionalni sudovi nisu primijenili standarde iz člana 10. Konvencije i nisu izvršili pravilno balansiranje između slobode izražavanja i zaštite ugleda javnog funkcionera.

Mladina d.d. Ljubljana protiv Slovenije (broj 2) (br. 43388/17), 13.1.2026. godine

Povreda člana 10. Ek

Podnosilac predstavke, Mladina d.d. Ljubljana, je slovenačko privredno društvo i izdavač sedmičnog časopisa *Mladina*.

Predmet postupka se odnosi na parnicu zbog klevete pokrenutu protiv podnosioca predstavke, zbog objavljivanja fotografije u martu 2011. godine na kojoj se prikazuje istaknuti slovenački političar B.G. sa članovima svoje porodice, uz koju je bila objavljena i fotografija porodice njemačkog nacističkog političara Jozefa Gebelsa.

Slovenački sudovi su zaključili da je došlo do povrede prava B.G. na ugled, imajući u vidu poređenje njegove porodice sa porodicom Jozefa Gebelsa. Podnosiocu predstavke je naloženo da objavi izvinjenje i da isplati B.G.-u iznos od 3.000 evra. Članovima porodice B.G. također je dosuđena naknada štete u odvojenim domaćim postupcima.

Pozivajući se na član 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima (sloboda izražavanja), podnosilac predstavke ističe da je došlo do povrede njegovog prava na slobodu izražavanja.

Evropski sud je naglasio da su domaći sudovi priznali da je B.G. javna osoba u odnosu na koju su granice kritičkog komentara bile šire. Osim B.G.-a, fotografije su također prikazivale B.G.-ovu djecu i suprugu, koji su bili privatne osobe. U vezi s tim Evropski sud je primjetio da je objavljivanje i usporedba porodičnih fotografija naišla na kritike u Sloveniji, između ostalih, i od određenih predstavnika novinarske struke i ombudsmena za ljudska prava, posebno zbog izloženosti B.G.-ove maloljetne djece. Međutim, pitanje u ovom slučaju ograničeno je na vaganje prava podnositelja predstavke u odnosu na prava B.G.-a. Upravo su interesi B.G. bili direktno uključeni u sporni postupak. Nasuprot tome, B.G.-ova supruga i djeca nisu bili stranke u tom postupku, te im je dosuđena odšteta u odvojenim domaćim postupcima.

Evropski sud je smatrao da je u ovom slučaju objava fotografija i popratnog teksta doprinosila raspravi od javnog interesa jer se odnosila na političke metode i granice dopuštene političke kritike. Evropski sud je dalje istakao da je poređenje dvije fotografije trebalo okarakterisati kao vrijednosni sud koji je imao činjeničnu osnovu. Naime sam političar je izložio svoju porodicu medijima u političkom kontekstu, a kritika koja je bila osnova sporne publikacije odnosila se upravo na političke metode koje je B.G. koristio u izlaganju svoje porodice kako bi stekao političku podršku.

Evropski sud je dalje istakao da, iako su B.G.-ova uloga kao političara i kao oca bile povezane na fotografiji, prosječni čitatelj Mladine bi prvenstveno percipirao B.G.-a. u svojoj ulozi političara, a dvije fotografije kao usporedbu dva političara i njihovih političkih metoda. Evropski sud je dalje ukazao na ograničeni uticaj na publiku, te posljedično na ugled B.G.-a. Konačno, Evropski sud je istakao da usporedba s nacističkim režimom, u posebnim okolnostima poput ovih, ne opravdava automatsku osudu, budući da novinarska sloboda uključuje i pravo na pretjerivanje i provokaciju.

Kaya protiv Belgije (broj 10089/18), 22.1.2026. godine

Povreda člana 6.1 Ek (nepriistrasan sud)

Povreda člana 6.2. Ek (pretpostavka nevinosti)

Podnosilac predstavke je belgijski državljanin rođen 1965. godine i živi u Belgiji.

Predmet se odnosi na krivični postupak u kojem je podnosilac predstavke osuđen za prevaru u vezi sa socijalnim osiguranjem. On tvrdi da principi nepristrasnosti i pretpostavke nevinosti nisu poštovani tokom tog postupka.

Podnosilac predstavke se žali na nedostatak nepristrasnosti Kasacionog suda, tvrdeći da je jedan od sudija koji je 2017. godine ispitivao njegovu žalbu po pravnim pitanjima bio predsjednik odjela krivičnog suda koji je 2010. godine odlučivao o osnovanosti optužbi protiv njega, te ga osudio.

Također se žali na izjave koje je tužilac, odgovoran za postupak protiv njega pred krivičnim sudom, dao u medijima tokom žalbenog postupka. Naime, tužilac je izrazio određena mišljenja o podnosiocu predstavke, posebno ga opisujući, bez ikakvih nijansi ili rezervi, kao „prevaranta koji je poznavao trikove zanata“.

On se pozvao na član 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje) i član 6. stav 2. (pretpostavka nevinosti) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Evropski sud je utvrdio da je učešće određenog sudije u postupku pred krivičnim sudom – koji je osudio podnosioca predstavke – i zatim pred Kasacionim sudom, moglo izazvati objektivno opravdane sumnje u nepristrasnost sudije i stoga dovesti u pitanje nepristrasnost samog Kasacionog suda prilikom ispitivanja žalbe podnosioca predstavke po pravnim pitanjima.

Također je utvrdio da su izjave u štampi koje je dao D.M., javni tužilac koji je bio odgovoran za postupak protiv podnosioca predstavke pred krivičnim sudom, podstakle javnost da vjeruje da je podnosilac predstavke kriv iako je predmetni postupak u vrijeme davanja izjave bio u žalbenoj fazi, što je prekršilo njegovo pravo na pretpostavku nevinosti.

J.S. protiv Slovačke (broj 35767/23), 22.1.2026. godine**Povreda člana 3. Ek**

Podnositeljica predstavke je J.S., slovačka državljanka.

Slučaj se odnosi na navodni propust nacionalnih vlasti da efikasno istraže i procesuiraju djela nasilja u porodici koja je J.S. navodno pretrpjela od svog bivšeg supruga. Također se odnosi na diskriminirajući uticaj nasilja zasnovanog na spolu na žene u Slovačkoj.

Pozivajući se na članove 3 (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), 8 (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života), 13 (pravo na efikasan pravni lijek) i 14 (zabrana diskriminacije) – dva posljednja posmatrana zajedno s prva dva – Evropske konvencije, J.S. se žalila da je bila podvrgnuta nečovječnom i ponižavajućem postupanju od strane svog bivšeg supruga. Žalila se i da nacionalni sudovi nisu brzo i temeljito istražili njene navode jer su, između ostalog, sudovi umanjili značaj nasilja, a njihova procjena dokaza bila je opterećena predrasudama i stereotipima protiv žena koje su bile zlostavljane. J.S. se žalila da joj država nije pružila efikasnu zaštitu od tog nasilja, da se oslobađajuća presuda ne može smatrati efikasnim pravim lijekom i da je nasilje nad ženama zasnovano na spolu i nedostatak njegove istrage sistemski problem u Slovačkoj.

Evropski Sud je posebno utvrdio da je prvostepeni sud bio previše formalistički u donošenju svojih zaključaka i da nije analizirao okolnosti slučaja iz perspektive nasilja zasnovanog na spolu, niti je izvršio kontekstualnu procjenu vjerodostojnosti različitih izjava. Nije stavio izjave J.S. u relevantan kontekst, posebno u pogledu drugih svjedoka koji potvrđuju njenu verziju događaja i stručnih dokaza. Elementi, kao što su istorija, kontinuirani obrazac i dinamika T.-ovog nasilja nad suprugom, u potpunosti su zanemareni. To, zajedno sa sporim tempom krivičnog postupka protiv T., predstavljalo je propust vlasti da ispune svoju dužnost („pozitivna obaveza“) prema članu 3 Evropske konvencije.

Istovremeno, u vezi sa pritužbom prema članu 14 (zabrana diskriminacije), Evropski sud je utvrdio da se nedostaci utvrđeni u predmetu ne mogu sami po sebi smatrati otkrivanjem diskriminatoriskog stava vlasti.